

Fonaments de sociologia

Codi: 101105

Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència política i gestió pública	FB	1	A
2500262 Sociologia	FB	1	A
2503778 Relacions Internacionals	FB	1	A

Professor/a de contacte

Nom: Teresa Sorde Martí

Correu electrònic: teresa.sorde@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Josep Verdaguer Lozano

Teresa Sorde Martí

Olga Serradell Pumareda

Marc Barbeta Viñas

Prerequisits

Cap

Objectius

Amb aquesta assignatura es pretén introduir l'alumnat en la perspectiva sociològica, tot facilitant-li les principals eines conceptuals que ens aporta la teoria sociològica clàssica i que ens permeten aproximar-nos a la comprensió dels fenòmens socials en tota la seva complexitat. La sociologia considera els fets socials d'una manera científica (per tant, metòdica i sistemàtica), diferent del sentit comú, amb l'objectiu d'arribar a conèixer unes lògiques de funcionament que la major part de les vegades són latents o amagades. Alhora també tenim per objectiu contribuir a la formació de l'alumnat en la Competència Transversal en Perspectiva de Gènere a través de les activitats d'aprenentatge i els continguts de l'assignatura.

Competències

Ciència política i gestió pública

- "Diferenciar les principals teories de la disciplina i els diferents camps; les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets."
- Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.

- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar autònomament.

Sociologia

- Analitzar problemes derivats de l'aplicació de polítiques públiques i de situacions de conflicte reconeixent la complexitat dels fenòmens socials i de les decisions polítiques que afecten la democràcia, els drets humans, la justícia social i el desenvolupament sostenible.
- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
- Demostrar que es comprenen els enfocaments de la teoria sociològica, així com els diversos vessants, interpretacions i el context històric.
- Demostrar que es comprenen les anàlisis dels fenòmens socials presentades en llengua anglesa, i observar-ne els punts forts i febles.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Enumerar la metodologia i les tècniques de recerca sobre les quals recolzen les principals hipòtesis sobre les relacions socials, les posicions i les pràctiques dels individus en l'estructura social i els canvis socials.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses

Relacions Internacionals

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Analitzar el comportament dels actors internacionals, tant estatals com no estatals.
- Diferenciar les principals teories de les relacions internacionals i els seus diversos camps (teoria internacional, conflictes i seguretat, organitzacions internacionals, economia política internacional, etc.) per aplicar-los a la pràctica professional.
- Elaborar i preparar la presentació d'informes i/o propostes d'intervenció.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals rigoroses.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els indicadors de sostenibilitat de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit integrant-hi les dimensions social, econòmica i mediambiental.
2. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
3. Avaluar la qualitat del propi treball.
4. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
5. Comparar els diferents enfocaments teòrics sobre l'estructura social.

6. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
7. Contextualitzar els enfocaments en la seva època.
8. Definir els conceptes més comuns utilitzats per explicar les desigualtats.
9. Definir els principals conceptes sociològics.
10. Demostrar que es comprenen les anàlisis dels fenòmens socials presentades en llengua anglesa, i observar-ne els punts forts i febles.
11. Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
12. Descriure el marc estructural de la vida en societat.
13. Descriure els grans processos de la vida en societat: socialització i institucionalització.
14. Descriure els principals elements del procés polític: socialització, actituds i ideologies polítiques.
15. Descriure i utilitzar adequadament els principals conceptes en l'àmbit de l'estudi de les relacions entre la política i la societat: regulació del conflicte social, poder polític i legitimació, sistema polític.
16. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
17. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
18. Distingir clarament entre judicis de fet i judicis de valor.
19. Distingir els principals mètodes i tècniques qualitius.
20. Distingir entre una hipòtesi sociològica i un judici de valor sobre la democràcia, els drets humans, la justícia social o el desenvolupament sostenible.
21. Distingir-ne els supòsits teòrics i metodològics.
22. Elaborar i preparar la presentació d'informes i/o propostes d'intervenció.
23. Exposar els components que incideixen en la inserció en la societat d'un individu: la família, l'educació, els mitjans de comunicació, la cultura, la religió i la ideologia.
24. Expressar la seva base metodològica.
25. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
26. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
27. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
28. Identificar aquests enfocaments: funcionalisme, interaccionisme, sociologies de l'acció, etcètera.
29. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals rigoroses.
30. Identificar la validesa o l'obsolescència en altres èpoques dels enfocaments.
31. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
32. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
33. Interpretar els marcs polítics i socials històrics com a antecedents explicatius dels actuals, per comprendre millor la realitat actual.
34. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
35. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
36. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
37. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
38. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
39. Relacionar les definicions i les explicacions de la desigualtat amb els debats teòrics i metodològics generals.
40. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
41. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
42. Treballar autònomament.
43. Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses
44. Utilitzar de manera adequada els principals conceptes sobre les societats, els seus processos i les seves estructures.
45. Utilitzar les principals aportacions de la teoria sociològica: Durkheim, Comte, Weber i Marx.
46. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.

Continguts

Bloc 1. La perspectiva sociològica

a) La perspectiva sobre la societat.

b) La societat en perspectiva: socialització, institucionalització i estructuració (i.e. classe social, gènere, etnicitat, edat).

Bloc 2. Condicions històriques i socials d'aparició de la sociologia

a) Forces socials en el naixement de la disciplina: Revolució científica, Revolució capitalista i Revolució francesa.

b) Forces intel·lectuals en el naixement de la teoria sociològica: L'eclosió de la modernitat. La gènesi del pensament sociològic a França, a Alemanya i als Estats Units d'Amèrica. La contribució feminista a l'origen de la sociologia.

Bloc 3. Elements fonamentals del pensament sociològic clàssic

a) Karl Marx: La sociologia de les relacions socials. La crítica de la economia política. Materialisme, mode de producció i classes socials. Origen, desenvolupament i estructura social del capitalisme. La religió i la seva desaparició. Els malestars de la modernitat: la alienació i la reificació. Les relacions socials i el gènere.

b) Émile Durkheim: La sociologia dels fets socials. Les regles del mètode sociològic. Normalitat i patologia. Cohesió social i divisió del treball: les formes de la solidaritat. El suïcidi com a fenomen social. Les formes elementals de la vida religiosa. Els malestars de la modernitat: l'anomia. Els fets socials i el gènere.

c) Max Weber: La sociologia de les accions socials. Sociologia comprensiva. Poder, autoritat i dominació. Religió, capitalisme i modernitat. Raó, racionalitat i racionalització: "La gàbia de ferro". Els malestars de la modernitat: el desencantament del món. Les accions socials i el gènere.

d) Marianne Weber: La sociologia de les dones. Igualtat i Autonomia. Matrimoni, treball domèstic i drets de les dones. Cultura objectiva, qüestions de gènere i Modernitat.

e) Georg Simmel: La sociologia de les interaccions socials. Formes socials i tipus socials. Funcions socials del conflicte. El diner, la vida urbana i els seus efectes sobre la cultura. La devoció religiosa. Les comoditats de la modernitat: l'extensió dels cercles socials. Les interaccions socials i el gènere.

f) Jane Addams: La sociologia de les reformes socials. Recerca, residència i reforma. Pobresa i estructura social. Diversitat religiosa. Democràcia i participació. El desencaix de la modernitat: canvis urbans i segregació. Reforma social i gènere.

g) Sigmund Freud: Les relacions socials en l'individu. Qui *som* jo? L'anàlisi de l'inconscient. Pulsions i vincle social. La constitució del subjecte i la sexualitat. Les masses i el jo. El futur de la religió. Les incomoditats de la modernitat: el malestar en la cultura. La subjectivitat i el gènere.

Bloc 4. Conclusions: Eixos transversals del pensament sociològic clàssic

Metodologia

La dinàmica d'aprenentatge és:

Classes magistrals

Lectura de textos

Activitats de comprensió de textos

Activitats de comprensió de conceptes

Seminaris d'anàlisi crítica de textos

↑
:

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals, seminaris crítics i activitats de comprensió a l'aula	99	3,96	1, 2, 5, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 28, 29, 30, 32, 33, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 46
Tipus: Supervisades			
Tutories	30	1,2	3, 6, 16, 17, 22, 31, 40
Tipus: Autònomes			
Lectura de textos, estudi, exercicis, activitat de comprensió fora de l'aula	157	6,28	4, 7, 10, 11, 12, 18, 20, 23, 26, 27, 28, 30, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45

Avaluació

L'avaluació dels aprenentatges s'organitza de la següent manera:

- 1) Proves escrites 1: (30%)
- 2) Proves escrites 2: (30%)
- 3) Prova comparativa: (25%)
- 4) Seminaris monogràfics: (15%)

L'avaluació d'algunes evidències pot estar condicionada a l'assistència a classe

Al començament de curs es detallaran les característiques i el calendari de les proves

En cas de detectar-se plagi, l'avaluació de la prova serà 0.

Definició de No presentat: Un/a alumne tindrà la qualificació de "no presentat", si ha lliurat menys del 30% de les evidències que calen per a obtenir una qualificació de l'assignatura.

Recuperació: Per a poder accedir a la recuperació caldrà haver estat prèviament avaluat/da de com a mínim dues tercers parts de l'assignatura. Un/a alumne podrà recuperar fins a un 30% de les proves d'avaluació

Pel que fa a l'avaluació d'alumant repetidor, d'acord amb l'article 117.2 de la Normativa acadèmica de la UAB, l'avaluació podrà consistir en una sola prova de síntesi. L'alumnat repetidor que es vulgui acollir a aquesta possibilitat, caldrà que es posi en contacte amb el professorat a principi de curs.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Proves escrites	8	0,32	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 21, 23, 28, 29, 30, 32, 33, 38, 41, 44, 45	
Seminaris	6	0,24	3, 4, 6, 11, 16, 18, 22, 24, 25, 26, 27, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43,	

Bibliografia

Bibliografia obligatòria

En començar el curs es lliurarà la llista de fragments de lectures seleccionades de l'assignatura. Cada professora o professor podrà indicar algunes lectures específiques més:

- Addams, Jane (1910). *Veinte años de Hull House*. Murcia: Universidad de Murcia, 2014.
- Addams, Jane. (2002). *Democracy and social ethics*. University of Illinois Press.
- Addams, Jane (2002). *Peace and Bread in Time of War*; Introduction by Katherine Joslin. Urbana: University of Illinois Press. Disponible online:
<https://ebookcentral-proquest-com.are.uab.cat/lib/uab/detail.action?pq-origsite=primo&docID=3226580>
- Addams, Jane (2017). *El largo camino de la memoria de las mujeres*. Zaragoza: Prensas Universitarias de Zaragoza. Disponible online:
<https://ebookcentral-proquest-com.are.uab.cat/lib/uab/detail.action?pq-origsite=primo&docID=3226580>
- Berger, Peter L. (1963). *Invitació a la sociologia*. Barcelona: Herder, 1986.
- Cooper, Anna J. (2017). *A Voice from the South: By a Black Woman of the South*. Chapel Hill: University of North Carolina at Chapel Hill Library. Web. Disponible online:
https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1c3utr0/cdi_askewsholts_vlebooks_9781469633336
- Durkheim, Émile (1893). *La división del trabajo social*. Madrid, Akal, 1982.
- Durkheim, Émile (1895). *Las reglas del método sociológico*. Madrid: Alianza, 1986.
- Durkheim, Émile (1897). *El suicidio*. Madrid, Akal, 1976.
- Durkheim, Émile (1912). *Les formes elementals de la vida religiosa*. Barcelona: Edicions 62/Diputació de Barcelona, 1986.
- Freud, Sigmund (1901). "Psicopatologia de la vida cotidiana", Tomo III *Obras completas*. Madrid: Ed. Biblioteca Nueva, 1987, pàg. 759-764.
- Freud, Sigmund (1923). *El 'yo' y el 'ello'*, Tomo VII *Obras completas*. Madrid: Ed. Biblioteca Nueva, 1987, pàg. 2701-2728.
- Freud, Sigmund (1930). *El malestar en la cultura y otros ensayos*. Madrid: Alianza, 1984, pag. 7-88.
- Freud, Sigmund (1927). *Psicología de las masas, Más allá del principio del placer, El porvenir de una ilusión*. Alianza: Madrid 1993.
- Gilman, Charlotte Perkins (2014). *The Man-Made World or Our Androcentric-Culture* / Charlotte Perkins Gilman. València: JPM Ediciones.
- Gilman, Charlotte Perkins, Mary Jo Deegan, and Michael R. Hill. (2002) *The Dress of Women a Critical Introduction to the Symbolism and Sociology of Clothing* / Charlotte Perkins Gilman; Edited, with an Introduction by Michael R. Hill and Mary Jo Deegan. Westport, Conn: Greenwood Press. Disponible online: https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1eqfv2p/alma991010482729206709
- Marx, Karl (1844). *Manuscritos: Economía y filosofía*. Madrid: Alianza, 1970
- Marx, Karl (1845). *Once tesis sobre Feuerbach*. Madrid: Alhambra, 1989.
- Marx, Karl i Friederich Engels (1846). *La ideologia alemanya*. Barcelona: Edicions 62, 1969.
- Marx, Karl (1848). *Manifiesto comunista*. Madrid: Fundación Friedrich Engels, 2005.
- Marx, Karl (1865). *Salario, precio ganancia*. Barcelona: DeBarris, 1997.
- Marx, Karl (1867) *El capital*. Madrid: Akal, 2000.
- Simmel, Georg (1896). *Cultura líquida y dinero. Fragmentos simmelianos de la modernidad*. Barcelona: Cuajimalpa i Anthropos, 2010.
- Simmel, Georg (1903). *El individuo y la libertad*. Barcelona: Península, 2001.
- Simmel, Georg (1908). *Sociologia. Investigacions sobre les formes de socialització*, (2 Vols.). Barcelona: Edicions 62, 1988.
- Weber, Marianne (2007). *La mujer y la cultura moderna. Tres ensayos*. Cali: Archivos del Índice.
- Weber, Marianne (2011). *Ensayos selectos*. México: Universidad Nacional Autónoma de México/Centro de Investigaciones Interdisciplinarias en Ciencias y Humanidades.
- Weber, Max (1904). *La "objetividad" del conocimiento en la ciencia social y en la política*. Madrid: Alianza, 2009.
- Weber, Max (1904-1905). *L'ètica protestant i l'esperit del capitalisme*. Barcelona: Edicions 62, 1984.
- Weber, Max (1919). *El político y el científico*. Madrid: Alianza. 1967.

- Weber, Max (1921). *La acción social ensayos metodológicos*. Barcelona: Península, 1984.
- Weber, Max (1922). "Clases, status, partido". A: Gerth, H.H., Wright Milles, C.(Comp.) (1946). *Ensayos de Sociología Contemporánea*. Barcelona: Martínez Roca, 1972, pàg. 221-240.
- Wells-Barnett, I. B. (2021). *The Red Record: Tabulated Statistics & Alleged Causes of Lynching in the United States*. Read Books Ltd.

Programari

No se n'utilitzarà cap.